

Боши биринчи бетда

Неча минг йиллардан бери ашаб келадиган Эрон сўзи кеч қанда шубҳа, гумон туғдирмайди, ҳеч бир халқнинг яшашига ҳаққоти бермайдими ҳамда ҳеч бир миллатнинг маданияти ёни ҳудудига ҳаф солаётми...

Турону - Туркистон сўзи эса кунга синган сувак ўз-ўзиндан ғойиб бўлди. Асл туркий урулар босқинчи келганида ва сотқинларнинг хо...

...Бу буюк заминда бир илоҳийлик бор. Туркийлар ерига қадим босқин билан руҳинг кўтарилиб, вужудинга том маънодаги илоҳий кўтаринки кайфият пайдо бўлади...

...Қадимий заминимизда билган номаълумликнинг қилиб яшаб келган Туркистон ҳарбий округиғина тақлиқлаб, бир оҳангда бизга ўша она сўзни эслатиб туради...

...Валбери қайд этганидек, Урта Осиёда асл туркий даври Темирдан бошланади. Темир ўз туркларнинг йўлу-хитой дунёси устидан ғалабасини муассам этди...

Ташкентдан қай бир томонга учманг, иккам-дуккам боғлар, тасмадек сезилар-сезилмас сабзавотзорлар, қолгани эса ўша — биз болаликдан кўзимиз ўрганган паста...

МОСКВА МАТБЮТИНИНГ ҲАТИМ-ХАРАКАТИНИ КЎЗАТАМАН. Улар ўзларнинг шовинистик, ғанималарча сивасини аширмайдилар. «Урта Осиёда бутунга келиб Россия, Хитой, Эрон ва Туркиянинг манфаатлари тўқнаши...

...Хиндистоннинг дабдаллаи супер маркету бозорларини қўварингу, шундоққина кўча бўйидаги оддий дўконда биз оша ишталадиган сарик майжанинг (бир неча грамм икки юз рупия туради...

Демократикани, бир қоп майиз, ёнқок, ўрик ёки ерэнқок етиштирган киши қачонки шу молини истаган нарҳида ва истаган мамлакатда сота олмас экан, мана шу оддий тужоройи ҳақиқатга амал қилинмас экан...

Умуман олганда, ҳар бир мамлакатда сота олиш учун оддий тужоройи ҳақиқатга амал қилинмас экан, деҳқон учун демократия ва эркин бозор сивасати аравдиннинг латифасидек бир гал бўлиб қолаверди...

қатти-ҳаракатларга нисбатан тескари ривожланганини, иқтисоду сивасида бир оёқ билан эмас, тўрт оёқлаб, ўрмалаб юрганлигини охири-оқибатда бор бўй-баста билан тушунади...

Бетакор бир илоҳийлик муқассам бўлиши улуг Ҳинд дийри устидан учганда ҳам вужудимда ҳаққанча фурсат керак! Юқорида қайд этилган, миллий тақдиримизни ҳал қиладиган ватаний тадбирларни амалга ошириш учун биздаги потенциал имконият етарлими? Еки етарлими йил мобайнида тушуниб етмаганимиз — онгимизга ўрнашиб қолган нотабийи, ҳом ғозлар билан янги иқтисодий, сивсий ислоҳот ва тадбирларнинг ҳам беллини синдирамизми?

Бот-бот таъқидлашга тўғри келадими, юқоридаги тарихий юмушларни қўнғилдагидек уйдлаш учун бизда Ватанимиз, миллатимиз, миллият қиладиган Ватаний ахлоқ ва иймон етишмай қолиши мумкин...

БЕСОМОНДА ЭСА НЕГАДИР ВУЖУДИМИН АКСИНА БИР ГУРУР, ИФТИХОР ТЎЙГУСИ ҚОЛДИ. Сабоби: Бу кўнча заминда ҳалқ милади, иқтисоду сивасида севат даярли тўқис шакланган. Ишларини биладиган, меҳнат қила оладиган, онгли одамнинг тўқис яшамаси учун шароит бор...

УЧАЛАРДА, БОЗОРЛАРДА УЗОҚ КЕЗГАНЧА одамлар юзига боққан. Асарий кишиларимиз имконини топса инчади. Асарий омма учун ичимликни дастурхон байрамга айланиб қолган. Ардусту сўхтаб ва гурунлар удулдан чиқиб, фақат дуний даярлардагина қолган...

...Деҳли кўчасида тарашага айланган қўлни узатганча юзюмиғ термулиб турган гадонинг кўзларига тикилганча қотиб қолгандим... Гаёдай ҳам ҳайратдан ҳайқалайман, талбаларча чўнтагимдаги сўнги рупияларни олиб унга узатман...

Вохоланки, ўтмишда ҳаммаси бор эди. Одамлар дўконнинг кириш йўлига ип тортиб, намозга бориб келадилар. Гадолар оқликдан ўлса ўлишардики, бирок ўзганининг ҳақиқа кўл узатмасдилар. Бу каби гуноҳ ишларга жазм қилганларнинг жиноятига қараб кўл ва бошлари кесиларди...

Бехитрий ўйлаб бошлайсан: дунёвий қарор эта билиш, миллий ўз-ўзини аниқлаш, қадриятларни тўла тиклаб қамолотга етказиш, халқнинг сивсий ва иқтисодий озодлигини тўқис таъминлаш учун яна қанча фурсат керак!

Миллатнинг ахлоқий тақомиллашуви, асрлар мобайнида шакланган эътиқодий пойдеворларини асраш йўлида қатъий турлимас экан, руҳан ва имонан ҳали шакланмаган шахслар маърифий-маънавий жабҳада аравани дуч келган тоғда ҳам олиб қочавлар эканлар, ҳаликимизнинг дунёвий ҳақиқатлар йўлига чиқиб бораган сари кечиктиради...

Тўғри сивасат (умуман сивасат) миллат қиёфасини тўқис шакллантирувчи энг муҳим маънавий безак, нақшир. Халқ сивасат билан шугулланган жараёнида ўзгирлиш тез йўлида ва топади. Ҳаётдаги кераксиз, ўткинчи ва зарарли ғоя, қоқолик ҳамда қусурлардан халос бўла боради...

УЧАЛАРДА, БОЗОРЛАРДА УЗОҚ КЕЗГАНЧА одамлар юзига боққан. Асарий кишиларимиз имконини топса инчади. Асарий омма учун ичимликни дастурхон байрамга айланиб қолган. Ардусту сўхтаб ва гурунлар удулдан чиқиб, фақат дуний даярлардагина қолган...

...Деҳли кўчасида тарашага айланган қўлни узатганча юзюмиғ термулиб турган гадонинг кўзларига тикилганча қотиб қолгандим... Гаёдай ҳам ҳайратдан ҳайқалайман, талбаларча чўнтагимдаги сўнги рупияларни олиб унга узатман...

Вохоланки, ўтмишда ҳаммаси бор эди. Одамлар дўконнинг кириш йўлига ип тортиб, намозга бориб келадилар. Гадолар оқликдан ўлса ўлишардики, бирок ўзганининг ҳақиқа кўл узатмасдилар. Бу каби гуноҳ ишларга жазм қилганларнинг жиноятига қараб кўл ва бошлари кесиларди...

Бехитрий ўйлаб бошлайсан: дунёвий қарор эта билиш, миллий ўз-ўзини аниқлаш, қадриятларни тўла тиклаб қамолотга етказиш, халқнинг сивсий ва иқтисодий озодлигини тўқис таъминлаш учун яна қанча фурсат керак!

Миллатнинг ахлоқий тақомиллашуви, асрлар мобайнида шакланган эътиқодий пойдеворларини асраш йўлида қатъий турлимас экан, руҳан ва имонан ҳали шакланмаган шахслар маърифий-маънавий жабҳада аравани дуч келган тоғда ҳам олиб қочавлар эканлар, ҳаликимизнинг дунёвий ҳақиқатлар йўлига чиқиб бораган сари кечиктиради...

Тўғри сивасат (умуман сивасат) миллат қиёфасини тўқис шакллантирувчи энг муҳим маънавий безак, нақшир. Халқ сивасат билан шугулланган жараёнида ўзгирлиш тез йўлида ва топади. Ҳаётдаги кераксиз, ўткинчи ва зарарли ғоя, қоқолик ҳамда қусурлардан халос бўла боради...

УЧАЛАРДА, БОЗОРЛАРДА УЗОҚ КЕЗГАНЧА одамлар юзига боққан. Асарий кишиларимиз имконини топса инчади. Асарий омма учун ичимликни дастурхон байрамга айланиб қолган. Ардусту сўхтаб ва гурунлар удулдан чиқиб, фақат дуний даярлардагина қолган...

...Деҳли кўчасида тарашага айланган қўлни узатганча юзюмиғ термулиб турган гадонинг кўзларига тикилганча қотиб қолгандим... Гаёдай ҳам ҳайратдан ҳайқалайман, талбаларча чўнтагимдаги сўнги рупияларни олиб унга узатман...

уучи, керак бўлса, илк никоҳ кечасидан бошлаб, туғуруқхонага оналаримизнинг не ёб, не ичмакларини кузатмадан бошломасми керак. Мана, сизга жамоа ҳужумининг ўттиз йиллик расми Абдуқасим оқсол алам билан сўзлаган даққати қолат:

— Боғчага бориб, болаларнинг кўзига қарайман. Қўлингиз қўларингиз бузоқнинг кўзига ўқшайди. Оналар бир-ички ой эмизиб, сўнгра сўнгрининг сутини беришди... Бу аҳволда миллат, насл нима бўлади!...

...Эки бу хайрли ишни амалга ошириш учун олдин афбатта бурниқ қонаши шарти! Тан олиш керак, бизда этагига намоз ўқийдиган шахслар йўқ. Бу бизнинг миллий бахтсизлигимиздир. Етмиш йиллик сивсий, маънавий ва молиявий терор тўғрисида бизда катта шахслар етишиб чиқмади. Бунга табиий ҳолат деб қараб, тақдирга тан бериш керак...

Шу боис барчамиз бир зум бўлса-да, дўпқини ёнга олиб қўйиб, ўйлаб кўрайлик. Эрта бир кун халқ бизнинг ҳоқимияти тармашиб олганлигимиз устидан ҳам, унинг учун турли поку нопок воситалар билан талаштаётганимиз устидан ва ниҳоят бизнинг ана шу юксак ҳурмату ишончага муносиб номуносиблигимиз устидан ҳам сўнги, яқунлоқчи ҳукмин чиқаради. Шунда учоворага қўйилмаётган қолишдан, эл нафратига учраш ва одамларга махсара бўлишдан ўзи асрадан, дея ўйлайсан сивасатдаги африм «йўн» ва сивий лойқалати бўлиб, балки оқлашларни қўриб, қилиб туриб.

Она Туркистонимиз, асрлар мобайнида урушлар, босқинлар, қирғин қатоголларга нишон бўлиб келган, Оллохнинг назари тушган Ватанимиз асл сивсий ва иқтисодий тарққитнинг бошида турбиди. Игирманчи асрнинг сўнги чорасидаги босқинчилар ва шовинистлар уюштирган сўнги қатоголлар Фаргона, Ўш ва Кремль ҳарбарлигидаги саксончи йилларнинг қамалқадарлириди. Ҳар ҳолда энди мустақиллик. Энди ўз нобокортлигимиз, ноқобиллигимиз ва чаласовдликмизани марказ эки бошқа бирор бир қушарга тўқай олмаймиз. Модомки, бундан бундан қай бир чоғга тос теламиз билан тушмайлик, ўз гууроҳлигимизга қалишиб йилганг бўламиз. Талабалар шаҳарчасида шакл қетган (уларни Оллох раҳмат айлаган бўлсин!) икки жиғарбандимиз ҳам бизнинг лойқалдимиз ва сивсий ноқобиллигимиз қурбонлари бўлдилар. Бундан бунги воқеаларга ҳам кўрғофисига қараб турли поғонадаги ҳоқимият тақшилотлари, ағлаб етмайдиган шахслар айбдор бўладилар.

КУСУРЛАРИМИЗ, НУҚСОНЛАРИМИЗ ҲАҚИДА қанчалки қўйиб-сўзлаб қўйиб, мақоламни оғир оҳангларда тугатгим келмайди. Бу биз туркийларнинг мардлик сивасидаги барборидан нуқсонимиз ҳамдир. Оқдан ўлсақ ўламиз-ки, кўл узатиб бировдан бир бурдан нон сурамайлик. Бу ўринда яна бизга мана шу юртдан шу пайтагача қобилин буюқларнинг буюги Темир бобоимиз намуна бўладилар. Жаҳонгир ҳақида араб олими Аҳмад ибн Арабшойнинг сўзларини эшитинг-а!... Ҳалики пиванд айламасди. Елгонини жиндан ёмон қурган, ундан қирқарди. Ҳазил-мутойиба билан унинг қўнглини овлал бўлмагани, ўз ўз ҳузурда қароқчилик, қотиллик ва зино ҳақида сўйлабмасди. У тўғри сўзининг гадоси эди. Нечонглик аччиқ ва аламий бўлмасин, бор ҳақиқатни тингладан бўйин товламайсиз...

Шундай ҳақоси бор миллатнинг боши қўйилмаслиги, иймон ва нонин бутун бўлмаслиги ва ўзининг бахтли келажини яратмаслиги мумкин эмас! Ана шу олий инсоний тўғулардан руҳинг кўтарилиб, она Ватаним ва она Халқимга бўлган муҳаббатдан энтиниб, мақоламни туркийларнинг қадимий қўшиги ила тугатман.

